

Nebezpečná moc

Oligarchové ve funkcích jsou smrtí politiky, říká historik Igor Lukeš.

ROZHOVOR
str. 12–13

CZK/EUR • 26,075 / +0,045 Kč **CZK/USD** • 22,842 / +0,036 Kč **PX** • 1000,54 / -0,04 % **EUROSTOXX 50** • 3525,94 / -0,05 % **ZLATO** • 1230,30 \$ / +0,94 %

KOMENTÁŘ: METODA NÁHODNÉHO TIPU / str. 11

Krátce

Češi nestíhají opravu klíčové moldavské silnice

Předseda moldavského parlamentu Adrian Candu kritizoval brněnský stavební podnik OHL ŽS, že dosud nestačil zrekonstruovat důležitou silnici, na níž pracuje od roku 2014. Zakázka v hodnotě zhruba 28 milionů eur měla být původně hotova loni v červenci. **str. 5**

Německý Uniper uchvátil investory

Akcie energetické společnosti Uniper od loňského uvedení na burzu vzrostly o skoro osmdesát procent. Vznikla přitom jako subjekt, do kterého E.ON vyčlenil konvenční elektrárny, kterým věstil temnou budoucnost. **str. 8**

Poláci se prou o reformu justice

Polská opozice kritizuje změny v justici, které aktuálně zavádí vláda Práva a spravedlnosti (PiS). Kvůli strachu z ohrožení nezávislosti justice v zemi volá po zásahu mezinárodního společenství, organizuje také protesty. **str. 10**

Krach velkých loterijních plánů

Nové **zákony o hazardu**, které měly do Česka přilákat až několik desítek zahraničních sázkových firem, platí půl roku. **Licenci** zatím získala **jediná firma**. Naopak velký hráč bwin sponzorující v minulosti Real Madrid snahy o legální působení na českém trhu vzdal. Stát navíc slíbil **blokovat nelegální hráče**, ale zatím se tak **nestalo**. **TÉMA** / str. 4

 twitter.com/e15news

PETR PEŠEK:

Tak jsem si koupil přes internet za 43 Kč jízdenku do Žloutovic a za 29 GBP letenku do Londýna. Bylo to zhruba stejně klikání.

Foto: profimedia.cz

Zápisník
Jany Havligerové

Kdo dá komu zahulit

Řadami členů KDU-ČSL zmítají obavy, jestli koalice jejich strany s hnutím STAN dokáže v podzimních volbách překročit práh do sněmovny. Piráti, hodni svého jména, se proto rozhodli nabídnout Starostům místo na svých kandidátkách. Šéf křesťanských demokratů Pavel Bělobrádek pirátské oznámení okomentoval stručně: „Zřejmě huli slušný matroš.“ Možná by měl dát zahulit lidovcům. Pokud to s koalicí se Starosty myslí vážně.

Česko se ve sporu s Evropskou komisí kvůli nedodržování migračních kvót hodlá bránit stylem my nic, to oni. Tedy tak, že neplnění přijatých závazků je vlastně důsledek nečinnosti především italských úřadů. Tak už konečně víme, na čem stojí sebevědomá prohlášení ministra vnitra Chovance. Variace na téma – už nepřijmeme ani jednoho běžence, jsme od něj slyšeli v dubnu, květnu, červnu...

Občanští demokraté přes léto nepovedou volební kampaň, ale budou hledat „Sedm divů Česka“. Za Prahu hlásíme do soutěže sněmovnu. Samozřejmě i s jejím nynějším osazenstvem.

Sněmovní vyšetřovací komise, která se má zabývat nahrávkami Andreje Babiše s novinářem Markem Příbilem, na nichž se mluví o kompromitujících materiálech na jiné politiky, má konečně předsedu. Může tedy začít pracovat. Dolní komora od ní očekává zprávu o šetření do konce srpna. Nemožné hned, zázraky do tří dnů.

Protagonisté dne

Ivan PILNÝ
MINISTR FINANČÍ

Přes velké plány ministerstva má po půlroce nových zákonů o hazardu licenci k internetovým sázkám či kasinu jediná zahraniční firma.

str. 4

Petr BRZEZINA
GENERÁLNÍ ŘEDITEL OHL ŽS

Společnost čelí kritice, že nestihá rekonstruovat důležitou silnici v Moldavsku. Svůj podíl na skluzu však mají i tamní úřady a subdodavatelé.

str. 5

Klaus SCHÄFER
ŘEDITEL SPOLEČNOSTI UNIPER

Investoři mají nebyvalý zájem o akcie Uniperu, a to i přes „nemoderní“ portfolio firmy: její angažovanost v jaderné či uhelné energetice.

str. 8

CHYTRÁ LAVIČKA

Foto: tisk

PRAHA 2 nechala na náměstí Míru instalovat chytrou lavičku sCITYpro vyvinutou a vyrobenou v Česku. Uživatelům nabízí zejména připojení k internetu zdarma nebo nabíjení mobilních zařízení přes čtyři USB porty. Sbírá a vyhodnocuje také data o kvalitě ovzduší, teplotě, atmosférickém tlaku nebo vlhkosti v blízkém okolí. Lavička získává energii ekologicky z obnovitelných zdrojů a není připojena k distribuční síti.

Vládní strany ztratily nad poslanci kontrolu

■ Červencovou schůzi dolní komory parlamentu opanoval chaos. Návrhy ve třetím čtení, které neprojdou v září, spadnou pod stůl.

Pavel Otto

Poloprázdný jednací sál a úporné hledání náhradníků, kteří by podpořili změny zákonů. Tak vypadala předposlední schůze Poslanecké sněmovny v jejím současném složení. Kvůli chaosu přibýlo vládních návrhů, které už do podzimních voleb neprojdou.

Je to zálohované výživné, které dlouhodobě prosazovala sociální demokracie, nebo úprava insolvenčního zákona ministra spravedlnosti Roberta Pelikána (ANO). Nestihnou se projednat ani novela zákoníku práce, rozšíření pravomocí Nejvyššího kontrolního úřadu vůči krajům a obcím či zřízení univerzitních nemocnic, což byla stěžejní předloha šéfa rezortu zdravotnictví Miloslava Ludvíka (ČSSD).

Kvůli neshodám v koalici spadly pod stůl kariéři řád pro učitele a také památkový zákon, jehož zamítnutí označil ministr kultury Daniel Herman (KDU-ČSL) za podraz. Z významnějších změn absolvovalo závěrečné kolo jen tříměsíční placené ošetrovatelské volno na péči o vážně nemocné příbuzné, které kritizuje Hospodářská komora ČR.

„Roste tlak zájmových skupin,“ vysvětlil ztrátu kontroly vládních stran nad zákonodárci premiér Bohuslav Sobotka. Předsesta klubu hnutí ANO Jaroslav Faltýnek míní, že s blížícím se koncem volebního období klesá v dolní komoře disciplína.

V příštích týdnech se Sobotka chystá rekapitulovat splnění priorit na bilančních schůzkách s ministry. „Myslím, že naprostou většinu zákonů, které byly

spojeny s klíčovými body vládního programu, se nám podařilo prosadit. Týkaly se sociálního programu či boje se šedou ekonomikou,“ tvrdí.

Část důležitých koaličních návrhů však prošla jen díky opozici. Například při hlasování

o vyslání 290 vojáků do Pobaltí musela před týdnem pomoci TOP 09.

„Neschopnost vládních stran spravovat zemi překročila veškeré hranice,“ prohlásil lídr strany Miroslav Kalousek.

Koalice má poslední šanci přijmout některé

normy a mezinárodní smlouvy před třetím čtením na zářijové schůzi. Kromě návrhů vrácených Senátem by mohla projít pařížská klimatická dohoda či obchodní úmluva CETA mezi Evropskou unií a Kanadou, s nimiž už vyslovily souhlas sněmovní výbory.

„Roste tlak zájmových skupin,“ vysvětlil ztrátu kontroly vládních stran nad zákonodárci premiér Bohuslav Sobotka.

Za bydlení a jídlo utratili Češi nejméně od krize

■ Zatímco příjmy jsou v tuzemsku oproti krizi takřka o pětinu vyšší, nutné náklady na život rostly pomaleji.

Jaroslav Bukovský

Nezbytné výdaje za život bolí české rozpočty stále méně, rostou totiž pomaleji než tuzemské výplatnice. Platby za bydlení a jídlo tak loni dohromady ukrojily z výdajů českých domácností nejméně od krizového roku 2009. Ze svého rozpočtu za ně Češi vydali 40,6 procenta. Ještě v roce 2013 to přitom bylo 42,5 procenta. Hovoří o tom data statistického úřadu. Ušetřené peníze lidé obvykle utratili za dopravu anebo módu a jídlo v restauracích, tyto výdaje jsou totiž na zdroje domácností stále náročnější.

Necelých 21 korun z každé stokoruny rozpočtu Češi loni vynaložili na zajištění bydlení a zaplacení účtů za vodu, energii a paliva. Před třemi lety to bylo takřka o dvě koruny více. Poprvé po pěti letech pak domácnosti vydaly méně než pětinu svých celkových útrat za potraviny.

Krátce

Dlouhodobě nezaměstnaných ubývá

Lidi, kteří jsou dlouhodobě nezaměstnaní, každý měsíc ubývá, před třemi lety jich byl dvojnásobek. Od ledna letošního roku je každý měsíc počet lidí nezaměstnaných déle než rok nižší než počet volných pracovních míst. V červnu bylo bez práce déle než rok 166 691 lidí, volných míst úřady nabízely 183 500.

Objem veřejných stavebních zakázek vzrostl

Veřejní investoři v prvním pololetí zadali stavebním firmám 2680 zakázek za 58 miliard korun. Jejich hodnota meziročně vzrostla zhruba o polovinu, počet se zvýšil o třetinu. Šest zakázek překročilo miliardu korun. /čtk/

„S tím, jak česká společnost postupně bohatne, dostávají ve výdajích domácností čím dál tím větší prostor zbytné zboží a služby. V tomto ohledu se česká společnost nijak neliší od vyspělejších zemí, které si tímto prošly již dříve. Spotřeba základních věcí, jako jsou potra-

viny či bydlení, má ostatně své limity,“ uvádí ekonom poradenské společnosti Deloitte David Marek.

Náklady spojené s bydlením se od roku 2009 do loňska podle dat statistik zvýšily o necelých sedm procent, v případě potravin pak o 12. Průměrný

český plat ale za stejnou dobu nabobtnal o více než 18 procent. „Po krizi na léta ustal růst cen nemovitostí a nájmu. Pro druhou polovinu probíhajícího desetiletí ale očekávám obrát. Rostoucí náklady na bydlení si z výdajů domácností budou brát stále více,“ zdůrazňuje

je ekonom Cyrrusu Lukáš Kovanda.

Rychleji než příjmy naopak od roku 2009 narostly útraty za stravování a ubytování, oproti krizi za ně Češi zaplatili o 22 procent více. O 15 procent více pak činí oproti krizi účty obyvatel za dopravu.

274031/16

INZERCE

Správná volba

**OD PONDĚLÍ
17. ČERVENCE**

**BOMBASTICKÉ
CENY**

různé druhy,
100 ml = 16,58 Kč

120 ml

19.90

113 g / 130 g / 150 g

8.90

různé druhy,
100 g = 7,88 Kč /
100 g = 6,85 Kč /
100 g = 5,93 Kč

330 ml

14.90

různé druhy,
1 l = 45,15 Kč

Nabídka zboží platí od 17. 7. do 23. 7. 2017 nebo do vyprodání zásob. Chyby v tisku vyhrazeny. Ceny jsou bez dekorace. Lidl si vyhrazuje právo změny v balení a variantě nabízeného zboží. Odběr možný jen v obvyklém množství.

Legální hazard zlákal jedinou zahraniční firmu

■ Nové zákony o hazardu ze strany ministerstva financí měly od ledna srovnat podmínky mezi tuzemskými firmami a zahraničními společnostmi, které neměly české licence. Ty provozovaly své internetové sázkové, kasinové a karetní weby v češtině z Kypru či z Gibraltaru, aniž v Česku platily daně. Nestalo se tak. Černý trh bují dál.

Pouze jedna jediná zahraniční společnost získala od ministerstva financí od ledna, kdy vstoupila v platnost trojice nových zákonů o hazardu, licenci umožňující nabízet on-line kasino a karty legálně s tím, že bude přispívat i do státní pokladny. To je pro tuzemské firmy platící daně velkým zklamáním, protože původní plány úřadu Andreje Babiše byly mnohem velkorysejší. Potřít ve větší míře černý trh se tak zřejmě ani přes původní proklamace nepodařilo.

„Na legální trh vstoupila jedna zahraniční firma a to nečekal nikdo. Naše odhady se pohybovaly mezi devíti až patnácti společnostmi, které tady mohly nově působit. Výsledek ale zaskočil celý trh včetně nás,“ říká šéf Asociace provozovatelů kurzových sázek sdružující největší tuzemské hráče včetně Tipsportu a Fortuny Marek Herman.

UNIKAJÍCÍ MILIARDY

Podle posledních dostupných údajů ministerstva financí lidé předloni utrtili v případě kurzových internetových sázek přes 38 miliard, meziročně o 30 procent více. Stejnou částku ale také dali za sázky i u zhruba šesti desítek zahraničních on-line firem neplatících daně. Stát tak na daních přišel každý rok o více než miliardu.

Proto ministerstvo navrhlo a sněmovna schválila balík nových zákonů, které měly

situaci napravit a pozici tuzemských a zahraničních firem srovnat. Od ledna tak mohou zahraniční firmy žádat o licenci, která jim umožní podnikat s kasinem či pokerem přes internet v Česku legálně. Zatím ji ale má jediná zahraniční firma, a to PokerStars. České firmy naopak dostaly právo provozovat přes internet kasinové či karetní hry, což do konce loňského roku nemohly.

Stát v této chvíli registruje zhruba 15 žádostí, nicméně někteří velcí zahraniční hráči ale svou žádost o licenci stáhli – jako například bwin, který v minulosti působil i jako hlavní partner věhlasného „bílého baletu“ Realu Madrid. „Požádali jsme o vydání několika licencí, které umožňují poskytovat naše herní služby v rámci ČR. Nicméně

se v průběhu zpracování těchto žádostí ukázalo, že nedávné změny právních předpisů platných v České republice spolu s jejich uplatňováním v praxi českými orgány jsou neslučitelné se zásadami Evropské

unie a nelze je tedy použít,“ uvedla firma v prohlášení na svých webových stránkách. „Proto jsme se nedobrovolně rozhodli stáhnout naše žádosti, uzavřít všechny příslušné hráčské účty a za stávajícího licenčního režimu nadále neposkytovat naše herní služby v rámci České republiky,“ dodala.

Naopak tuzemská sázková jednička Tipsport licence pro on-line kasino či poker i přes

Dopad nových zákonů o hazardu v číslech:

podané žádosti ani po půlroce nemá, i když má hry technicky připravené. „Rozhodně nejsme tím, kdo by sám sobě spuštění internetových technických her zdržoval. Reagujeme na nové podmínky, změny a na dodatečné požadavky ministerstva tak, jak průběžně přicházejí a neustále se mění,“ uvedl mluvčí Tipsportu Václav Sochor.

HROMADNÝ ÚTĚK

Stát do nových zákonů zavedl i možnost zahraniční sázkové on-line firmy podnikající bez licence blokovat a pokutovat je. Těchto firem bylo k poslednímu prosinci loňského roku pětadesát. Dvě desítky z nich činnost k Novému roku dobrovolně ukončily hned, dalších třicet se tak rozhodlo udělat v průběhu prvních měsíců po vstupu zákona v platnost.

S těmi, které tak neučinily, zahájilo ministerstvo správní řízení. „Šest řízení stále probíhá, žádné dosud nevyústilo v zápis na seznam nepovolených internetových her. Ten je zveřejněn na webu ministerstva a je dosud prázdný, nikdo není blokován,“ uvedl mluvčí ministerstva Filip Běhal. Úřad však udělil již osm pokut v celkové výši 185 milionů korun, o ně se ale zahraniční firmy soudí a žádná zatím nebyla zaplacená.

PŘESUN K MENŠÍM FIRMÁM

Otázkou tedy je, co to udělalo s černým sázkovým trhem, který byl do loňska stejně velký jako ten legální. Ministerstvo financí říká, že nelegální hráči odešli, a tudíž se výše černého internetového sázkového trhu výrazně snížila. S tím ale tuzemské firmy nesouhlasí.

„Podíl nelegálního sázení klesl velmi nepatrně, pořád to bohužel bude někde kolem padesáti procent. U českých legálních firem rozhodně nedošlo k nárůstu vsazených peněz, které by odpovídaly tomu, že by zahraniční společnosti odešly z českého trhu,“ říká šéf herní asociace Herman. „Došlo jen k tomu, že se hráči přesunuli od velkých zahraničních firem k malým, dravým a méně známým firmám, které bez jakýchkoli skrupulí porušují zákon a řídí se heslem ‚každý den dobrý – budeme to dělat tak dlouho, dokud nás nezavřou‘,“ dodal.

NÁZORY str. 11

Stranu připravil

Dušan
Kůtner

Češi nestíhají opravit klíčovou silnici v Moldavsku

■ **Předseda moldavského parlamentu Adrian Candu kritizoval brněnský stavební podnik OHL ŽS, že dosud nestačil zrekonstruovat důležitou silnici, na níž pracuje od roku 2014.**

Aneta Šcotková

Opravou silnice R1 mezi moldavskou metropolí Kišiněvem a městem Ungheni na hranicích s Rumunskem pověřila moldavská vláda českou firmu OHL ŽS na základě tendru před třemi lety. Zakázka za zhruba 28 milionů eur měla být původně hotova

loni v červenci. Práce na důležité moldavské spojení však nejsou ani rok po termínu hotovy.

„Budu trvat na co nejrychlejší dokončení rekonstrukce silnice Kišiněv–Ungheni a obchvatu města. Je to ostuda pro lidi, kteří jsou zodpovědní za to, že silniční spojení s EU není v provozu ani po třech letech od začátku rekonstrukce,“ napsal na Facebooku po návštěvě Ungheni předseda moldavského parlamentu Andrian Candu. Město má podle něj z ekonomického

hlediska velmi výhodnou zeměpisnou polohu, která musí být využita, protože na ní závisí vývoj celého regionu.

Sama OHL ŽS považuje za hlavní příčinu potíží moldavské úřady. „V průběhu stavby se objevily různé problémy, zejména v důsledku nedostatečně připravené projektové dokumentace, za jejíž přípravu nese odpovědnost zákazník. Následkem byla nutnost na obou projektech provést mnoho změn a oprav, což vedlo ke zpožděním,“ uvedla mluvčí společnosti Jana Matulajová. Stavebního

podniku se zastal český velvyslanec v Moldavsku Zdeněk Krejčí. Podle něj spočívá zásadní problém v přístupu tamní veřejné správy a v tom, že nedostatečně informovala o specifikách stavby. Hlavní příčinou zpoždění jsou pak složitá byrokracie a moldavští subdodavatelé.

„Česká firma je ještě nejlepší z těch, co tady působí. Třeba ázerbájdžánská společnost, která opravuje další část trasy, snad ještě ani nekopla do země,“ uvedl Krejčí. I další opravy na moldavských silnicích se zpožďují, což podle něj naznačuje, že hlavní problém patrně nebude na straně firem. Moldavské úřady na dotazy deníku E15 neodpověděly.

Více E15.cz

Zakázka
v hodnotě zhruba

28

milionů eur měla být
původně hotova loni
v červenci.

Krátce

Neznámé malé firmě pomohl kancléř Mynář

Za zájmy společnosti Liglass Trading CZ, jež má v Kyrgyzstánu stavět hydroelektrárny, se u svého tamního protejšku přimluvil prezidentův kancléř Vratislav Mynář. Uvedl to server Neovlivní.cz. Podle Aktuálně.cz firma není v oboru známá a obrát má jen v řádu stovek tisíc korun.

Více E15.cz

New Yorker vydělal téměř půl miliardy

Oděvní řetězec New Yorker loni v Česku zvýšil zisk o třetinu na 460 milionů korun. Tržby stouply o sedmáct procent, činily 2,37 miliardy korun. Loni řetězec otevřel obchody v Teplicích, Přerově a Hradci Králové, koncem roku tak měl 52 prodejen.

/čtk/

Více E15.cz

269772/16

INZERCE

26th Mezinárodní hudební festival
International Music Festival

Český Krumlov - 5. 8. od 20:30 | Zámecká zahrada

Noc barokních mistrů

Originální barokní podívaná s hudbou, ohněm a tancem
v unikátních kulisách Zámecké zahrady v Českém Krumlově.

Marek Zvolánek (ČR) – trubka

Iva Kramperová a Markéta Klodová (ČR) – housle

Barocco sempre giovane (ČR)

Josef Krečmer (ČR) – umělecký vedoucí

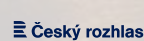
Kooperativa
VIENNA INSURANCE GROUP

GENERÁLNÍ PARTNER

HLAVNÍ PARTNEŘI

HLAVNÍ MEDIÁLNÍ PARTNEŘI

MEDIÁLNÍ PARTNEŘI

festivalkrumlov.cz

Foto ETS Jan Šindelář

VĚDRO MÍSTO STOJANU. Ředitelství vodních cest se pustilo do úprav odběrných sloupků elektřiny a vody v českobudějovickém přístavu České Vrbné. Demontáž sloupků uprostřed plavební sezony zdůvodňuje administrativním zpožděním. Lodě se prý mohou kabelem napojit na jinou část přístavu.

Vltavská cesta stála miliardy. Je zavřena

■ Zdymadlo Kořensko je mimo provoz kvůli suchu. V přehradě Orlické je nedostatek vody.

Jan Šindelář

Byla to 20. května velká sláva, když Ředitelství vodních cest po deseti letech výstavby a dvou investovaných miliardách otevíralo stokilometrovou vodní cestu z Českých Budějovic k hrázi Orlické nádrže. V současné době je situace jiná a pro majitele a nájemce plavidel frustrující. Cesta jako celek nefunguje, neboť Státní plavební správa uzavřela kvůli suchu plavební komoru Vltavou a Orlíkem. Hladina Orlické přehrady totiž výrazně klesla.

„Žádné plavidlo z důvodu nízkých vodních stavů nemůže přes plavební komoru bezpečně proplout, pod komorou nejsou zajištěny plavební hloubky,“ sdělila

ředitelka plavební správy Klára Němcová.

Nová rekreační vodní cesta, po níž se měly desítky lodí z Orlíku a Prahy pustit proti proudu, tak fungovala zhruba čtyřicet dní. A lodě skutečně jezdily, například českobudějovický přístav je zcela zaplněn, což loni zdaleka neplatilo. Jenže osud letošní plavební sezony je ve hvězdách.

„Chtěl jsem se vydat na Orlické, ale dostal jsem informace od říční policie, že to není možné. Trochu mi to pokazilo plán dovolené. Asi to úplně nedomysleli,“ vyjádřil se jeden z plavců v přístavu.

Podle zástupce šéfa ŘVC Jana Bukovského se na plavbě negativně projevuje sucho, kdy Orlická přehrada musí zajišťovat dostatek vody pro dolní Vltavu, a to

především v Praze. „Otázkou jsou příčiny vzniklé situace, prohrábka dna by mohla pomoci, ale jen částečně,“ sdělil Bukovský na doplňující dotaz.

S vodou v řece hospodáří Povodí Vltavy, podle jehož údajů je přítok do Orlíku zhruba dvacet krychlových metrů za sekundu. Manipulační řád přitom pro Vltavu nad Prahou požaduje čtyřicet metrů krychlových. Hladina Orlíku tak klesá o několik metrů.

Podle mluvčího povodí Hugo Roldána je pro to několik důvodů. K nejdůležitějším patří hygienický, neboť vody z Orlíku musejí ředit pražské odpadní vody a zároveň zabezpečují plavební hloubku pro pražský lodní provoz. Plavba nad Orlíkem tak musí ustoupit plavbě pod Orlíkem.

Do Orlíku
přitéká zhruba

20

krychlových metrů za
sekundu. Manipulační
řád ale požaduje
čtyřicet.

GE Aviation: Motory budeme vyrábět ve středních Čechách

Společnost General Electric Aviation Czech, která v tuzemsku chystá výstavbu závodu na výrobu turbomotorů, bude hledat vhodnou lokalitu ve středních Čechách. Dnes o tom mají podepsat smlouvu hejtmanka Jaroslava Pokorná Jermanová (ANO) a výkonný ředitel GE Aviation Czech Norman Baker, uvedl mluvčí kraje Pavel Lochaf.

„Memorandum specifikuje, že to bude ve Středočeském kraji, což je pro nás asi nejdůležitější,“ zdůraznil krajský radní pro regionální rozvoj Věslav Michalik (STAN). Dosud není známa

konkrétní lokalita. Firma si podle něj vybírá ze zhruba osmi míst, hejtmanství jí může nabídnout například Milovice na Nymbursku. „Je to ale komplikovaná lokalita,“ dodal Michalik.

Investiční smlouvu o vybudování nové centrály turbomotorů v Česku podepsala General Electric s českou vládou loni

v říjnu. Podle dřívějších informací bude výše investice nejméně 1,3 miliardy korun. Závod by měl zahájit výrobu turbomotorů v roce 2022, při plné výrobní kapacitě bude vyrábět přes čtyři stovky motorů ročně. /čtk/

Zatím není známa konkrétní lokalita, kde bude letecká továrna stát. GE Aviation si vybírá ze zhruba osmi míst.

Z energetiky

Alena Vitásková

Vyjednejte si lepší cenu

Právo zvolit si a bezplatně změnit dodavatele energií má každý spotřebitel. Motivem jsou lepší podmínky, ať už se to týká ceny nebo úrovně poskytovaných služeb. Ne vždy je ale nutné hledat nového dodavatele. Mnohdy stačí zvednout telefon a zkusit si vyjednat výhodnější smlouvu s tím stávajícím – podobně jako například v telekomunikacích.

Výhody jsou zjevné. Především se zákazník vyhne nejistotě spojené s převodem. Právě změna dodavatele a související náležitosti, například ukončení předchozího smluvního vztahu, patří mezi vůbec nejčastější problémy, které Energetický

regulační úřad se spotřebiteli řeší.

Při oslovení stávajícího dodavatele může být částečně výhodou i úspora času. Porovnání konkurenčních nabídek se zákazníkem pravděpodobně nevyhne – už jen proto, aby věděl, co všechno a za kolik může chtít. Nejvíce času je možné ušetřit při ověřování referencí neboli pověstí dodavatele. Zatímco toho současného už odběratel zná a ví, jak se chová, u dalších firem si jist být nemůže.

Samozřejmě i u „starého“ dodavatele lze doporučit pozorné přečtení případnou novou smlouvu, zaměřit se například na dobu jejího trvání, smluvní sankce nebo možnost poskytnutí smlouvy na dobu neurčitou. Jestli dodavatel takové smlouvy nabízí, je možné zjistit například ve srovnávači, který má ERÚ na svých webových stránkách.

Autorka je předsedkyní ERÚ

Internet věcí změnil Tour de France

■ Legendární cyklistický závod Tour de France televizním divákům ještě před šesti lety nabízel jen pár údajů o ujeté vzdálenosti či aktuální rychlosti. Teď je k dispozici i profilování jezdců vůči dané trati a jejich šance na vítězství.

Stanislav Janů

Tři červencové týdny každoročně patří cyklistickému závodu Tour de France, jedné z nejsledovanějších sportovních událostí roku. Pořadatelé letošního tour přidali řadu podrobnějších statistik a dat. Vše díky novým technologiím, do nichž se zapojilo i strojové učení.

Základem je miniaturní GPS modul, který závodník vozí na sedlové trubce. Získa-

ná data se odesílají do doprovodných vozů, z jejichž stanic jde signál do vrtulníků, které pokrývají celou trasu závodu. Údaje se nakonec zpracovávají v datových kamionech a mohou být zahrnuty například v televizní grafice.

K získávaným datům patří nejen poloha jezdce či jeho rychlost, ale také rozestupy

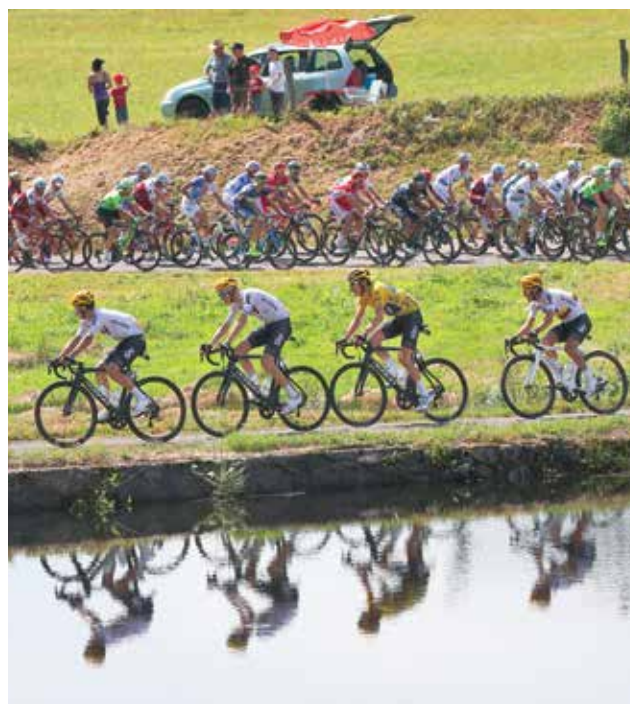

GPS POD SEDLEM. Drobný čip s baterií je nyní nedílnou součástí výbavy každého profesionálního cyklisty.

mezi všemi závodníky. To je základ, který fungoval už při dřívějších závodech. Letos se navíc využívá strojové zpracování od společnosti Dimension Data, která má přístup nejen k aktuálním, ale i k historickým údajům ze závodu.

Firma tak dokáže sestavit profil každého závodníka v pelotonu, který ukazuje přednosti a slabiny. V grafu pak vyobrazí, zda je jezdec výborný v časovkách, daří se mu v boji o celkové vítězství či jen v kopcovitých etapách. Z dat lze také poznat, zda závodník je, či není dobrý sprinter, což může napovídat o jeho šancích v rovinatých závodech.

Sestavené profily se využívají při předpovědích výsledků, což se zdaleka nemusí týkat jen celkového vítězství v etapě. Týmům slouží data pro odhad celkového času vítěze, od něhož se odvíjí i časový limit, v němž musejí

TECHNOLOGICKÁ TOUR. Závodníci využívají kromě špičkových materiálů, z nichž jsou vyrobena jejich kola, také moderní technologie jako GPS čipy či strojovou analýzu jízdních dat.

všichni závodníci dorazit do cíle – v opačném případě je čeká diskvalifikace. Kromě živých dat, která jsou nabízena na webu, se zveřejňuje i velké množství grafů ukazujících závod z pohledu křivek. Lze si tak prohlédnout, jak vypa-

dá ideální načasování útoku při finálním sprintu, jaký tým se stará o černou práci na špičce pelotonu nebo jak se během etapy vyvíjel náskok skupiny před pelotonem.

Autor je redaktorem webu VTM.cz

Vlasy dokážou zbavit vodu ropy

Běžný odpad práce každého kadeřníka, tedy odstřížky vlasů, by patrně bylo možné využívat při odstraňování následků ropných katastrof na vodě. Tvrdí to alespoň výzkumníci z University of Technology Sydney, podle nichž je to mimořádně levný čistící materiál.

Vědci pracují s krátkými odstřížky, dlouhé nechávají výrobům paruk. „Vlasy jsou přirozeným biosorbentem, který dokáže pojmout trojnásobek

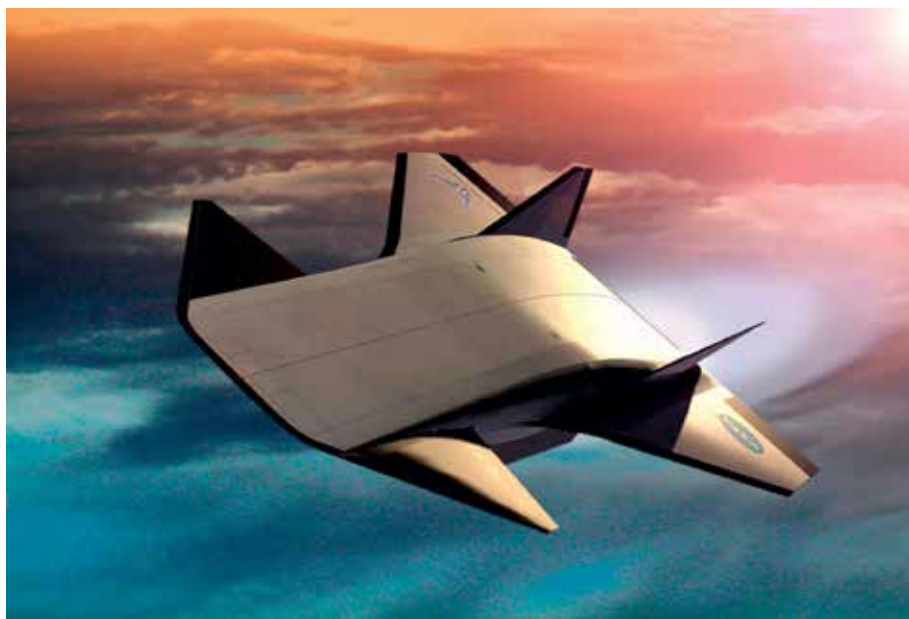
až devítinásobek své hmotnosti v mastných látkách,“ tvrdí autorka nápadu Rebecca Pagnucciová. Připomíná, že sanační efekt pozorujeme při maštění vlasů.

Pagnucciová dokončuje studii, v jejímž rámci chce svá zjištění důkladně prověřit. Jednou z výhod vlasů je pak i to, že je lze od chemikálií jednoduše vyprat a znovu použít. Autorka věří, že vyvolá revoluci v boji proti znečištění vod ropnými produkty. /msc/

UŽITEČNÝ ODPAD. Kadeřnictví a holičství by se mohla stát vítaným zdrojem materiálu pro likvidaci ropných katastrof.

OCHRANA SUPERLETADEL

NOVÝ IZOLAČNÍ MATERIÁL ideální pro povrchy hypersonických letadel otevírá dveře k možnému cestování až pětinasobnou rychlostí zvuku. Tvrdí to vývojáři, chemici z University of Manchester a čínské Central South University. Materiál, který odolá teplotám okolo tří tisíc stupňů Celsia, už zaujal armádu a je slibný také pro kosmické aplikace. Skvěle totiž odolává postupnému opotřebení vyvolanému náporům molekul vzduchu. Podle tvůrců vykazuje nový materiál mnohem lepší vlastnosti než dosud využívaný karbid zirkonu.

Německý Uniper uchvátil investory

■ Akcie energetické firmy Uniper od loňského uvedení na burzu vzrostly o skoro 80 procent. Vznikla přitom jako subjekt, do kterého E.ON vyčlenil konvenční elektrárny, kterým věstil temnou budoucnost.

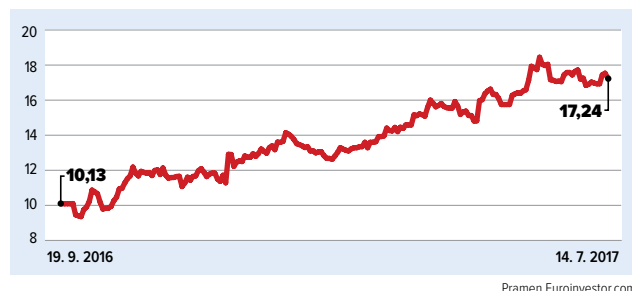
Jan Stuchlík

V Německu poselém obnovitelnými zdroji by asi málokdo čekal, že energetickou hvězdou burz budou akcie firmy, která provozuje uhelné, plynové a jaderné elektrárny a byla při svém zrodu odsouzena k pomalé smrti. Uniper, který se na začátku loňského roku odstěpil od mateřského E.ON a v září vstoupil na burzu, už vydělal investorům do svých akcií skoro 80 procent. Pro srovnání: akcie Innogy, kterou na burzu jako zástupce čisté moderní zelené energetiky poslal ve stejné době koncern RWE, se potácejí kolem startovací ceny. „Ocenění Uniperu při vstupu na burzu bylo

z pochopitelných důvodů poměrně nízké, postupně si firma získává důvěru investorů a hodnota akcií se tím zvyšuje,“ uvádí hlavní analytik společnosti Cyrrus Marek Hatlapatka. Firmě věří i světové banky a brokeri. Morgan Stanley vidí cenový strop pro akcie Uniperu na 19,70 eura, což je o zhruba dvě eura nad aktuální cenou. Banky UBS, Citigroup a Société Générale věří, že se Uniper vyhoupne nad 18 eur. Švýcarská Berenberg Bank mluví dokonce o jednadvaceti eurech. Zájem investorů o Uniper je do určité míry spekulativní. Firma totiž vytváří vyšší objemy hotovosti a pokračuje v osekávání nákladů a prodeji svých aktiv. Objevily se dokonce spekulace, že by mohla v roce 2019 zdvojnásobit dividendu. Mluví se také o tom, že E.ON svůj 47procentní podíl prodá.

Mezi potenciální kupce nedávno list Financial Times zařadil například finský Fortum, ale také německý RWE nebo český holding EPH. Jisté je, že E.ON akcie prodá nejdříve v roce 2018, aby se vyhnul

Vývoj akcií Uniper (v eurech)

vysokému zdanění výnosu. Investoři sázejí na to, že na vlně případného prodeje by se mohli také svězt.

Cenu akcií Uniperu táhnou vzhůru i měnící se poměry na globálním trhu s elektřinou. Firma sice v prvním letošním čtvrtletí oznámila, že až do roku 2019 cena prodané elektřiny bude klesat, ale na energetických burzách už se chystá obrát.

„Poroste cena emisní povolenky. Německo začne zavírat jaderné elektrárny. Dost možná se zavře i sedmáct jaderných elektráren ve Francii. To vše zvýší ceny silové elektřiny kolem roku 2020 a dál,“ říká Michal Šnobl, poradce J&T Banky pro energetiku.

Německo po odstavení jádra bude potřebovat nejen uhelné, ale právě také plynové elektrárny. Uniper má přitom oboje a k tomu ještě plynové zásobníky a podílí se na stavbě nového ruského plynovodu Nord Stream II.

„Plyn by mohl být vedle OZE logickým vítězem. Plynové elektrárny Uniperu byly při jeho uvedení na burzu ztrátové. S poklesem cen plynu ale začínají být lépe konkurenceschopné. Pokud by šly nahoru ceny emisních povolenek, bude relativně výhodnější vyrábět v plynových než v uhelných elektrárnách,“ uvádí Petr Bártek, hlavní akciový analytik České spořitelny.

Honda musí svolat přes milion aut

Japonskou automobilku Honda zasáhla na americkém trhu po aféře s vybuchujícími airbagy další rána. Do servisu svolává 1,2 milionů vozů Accord z let 2013 až 2016. V autech jsou baterie, u nichž hrozí zkrat a následně oheň. „Byly nahlášený čtyři případy, kdy došlo k požáru motoru, ale nebyla potvrzena žádná zranění,“ uvedla automobilka.

Honda tak obsazuje v USA nechtěnou pozici rekordmana ve svolávání aut. Právě ona totiž nejvíce doplatila na kauzu s vadnými airbagy japonské firmy Takata. Ty musí v zámoří vyměnit u 11,4 milionu aut. V červnu na Floridě zemřel další člověk, když opravoval starší Hondy Accord a právě závadný airbag explodoval. Jde už o sedmáctou smrt zaviněnou těmito airbagy. Takata minulý měsíc zkrachovala. Autovýrobci i zákazníci po ní žádali odškodné blížící se jen v USA miliardě dolarů. Mezi poškozenými automobilkami jsou i další značky Nissan, Ford či Mazda.

Hondě se daří vyměňovat asi 20 tisíc vadných airbagů denně. Servisní operaci by mohla dokončit v druhé půli příštího roku. /sti/

Kurzovní lístek ČNB

Platnost od 14. 7. 2017

Země	Množství	Kurz
Austrálie	1	17,727
Čína	1	3,369
Dánsko	1	3,506
EMU	1	26,075
Chorvatsko	1	3,520
Japonsko	100	20,199
Kanada	1	17,952
Maďarsko	100	8,508
Norsko	1	2,779
Polsko	1	6,184
Rusko	100	38,394
Švédsko	1	2,735
Švýcarsko	1	23,594
Turecko	1	6,417
USA	1	22,842
Velká Británie	1	29,633

Akcie na pražské burze

14. 7. 2017

Název	Kurz [Kč]	Změna
CETV	96,45	0,52 %
ČEZ	399,10	-0,08 %
Erste Bank	911,90	0,05 %
Fortuna	138,00	0,73 %
Kofola	427,00	0,12 %
KB	930,00	-0,32 %
Moneta	78,80	1,09 %
O2 CR	282,00	-0,84 %
Pegas	935,10	-1,34 %
Philip Mor. ČR	14 998,00	-0,68 %
TMR	690,00	0,00 %
Unipetrol	291,00	0,52 %
VIG	675,40	-0,28 %
Celkový objem (v tisících korun)		371 270

Krátce

Nejčastěji se obchodují akcie Applu či Alibaby

Technologické společnosti na světových burzách dále co do výnosnosti šlapou na paty klasickým společnostem. Podle společnosti Saxo Bank se na burzách nejčastěji obchoduje s čínským koncernem a e-shopem Alibaba nebo americkým producentem elektroniky Apple. **Více E15.cz**

Převzetí Whole Foods Amazonem pokračuje sporem

Převzetí řetězce Whole Foods ze strany e-shopu Amazon může mít dohru. Zástupce demokratů a člen antimonopolního podvýboru Sněmovny reprezentantů David Cicilline navíc žádá projednání celé transakce. **Více E15.cz**

Studie: Takzvaných zombie firem přibývá

V průměru deset let starých firem, které jsou na burze, ale obsluha vlastního dluhu je stojí víc, než utrží, přibývá. Charakterizují se jako „zombie“ firmy a přestože globální ekonomika zažívá fázi relativního vzestupu, tyto společnosti mají stále nejasnou budoucnost. /čtk, mit/ **Více E15.cz**

Akcie, měny & názory

Jaroslav Bukovský

Soumrak
módní
ikony

Je to přesně jedenáct let, co tehdejší boss rozkvétajícího módního podniku Abercrombie & Fitch Mike Jeffries sebevědomě prohlásil:

„Naším cílem jsou atraktivní američtí teenageři se skvělým charizma a množstvím kamarádů. Mnoha lidem nesedí naše oblečení a ani se do něj nikdy nevejdou. Jsme diskriminační? Samozřejmě že ano.“

Butik známý svým extrémním až téměř obsesivním důrazem na krásu, který se netajil tím, že

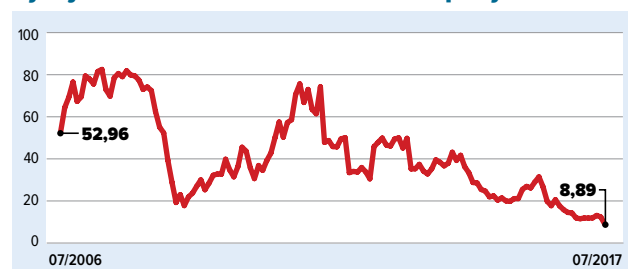
člověk s pár kily navíc a nikoli dokonale souměrným obličejem nemá šanci stát se prodávčem jeho značky, během posledních let tvrdě pohořel.

Prozatím poslední ranou pro Abercrombie je pětínový propad jeho akcií v minulém týdnu poté, co firma oznámila krach akvizičních jednání. Potenciální zájemce o koupi butiků, fond soukromého kapitálu Sycamore, totiž s odvoláním

na nesmyslnou cenu práskl dveřmi. Akcie firmy tak padly na 17leté dno a stojí desetkrát méně než v okamžiku Jeffriesova výroku.

Soumrak byznysu, jehož akcie padají už sedmým rokem, zapříčinila změna spotřebitelských preferencí, stejně jako razantní nárůst on-line prodeje pod taktovkou Amazonu. Byznys plán postavený na svalnatých modelech za kasou se tak ukázal jako mrtvý.

Vývoj akcií Abercrombie & Fitch Company

Pramen Thomson Reuters

NÁVRAT K ZÁKLADŮM

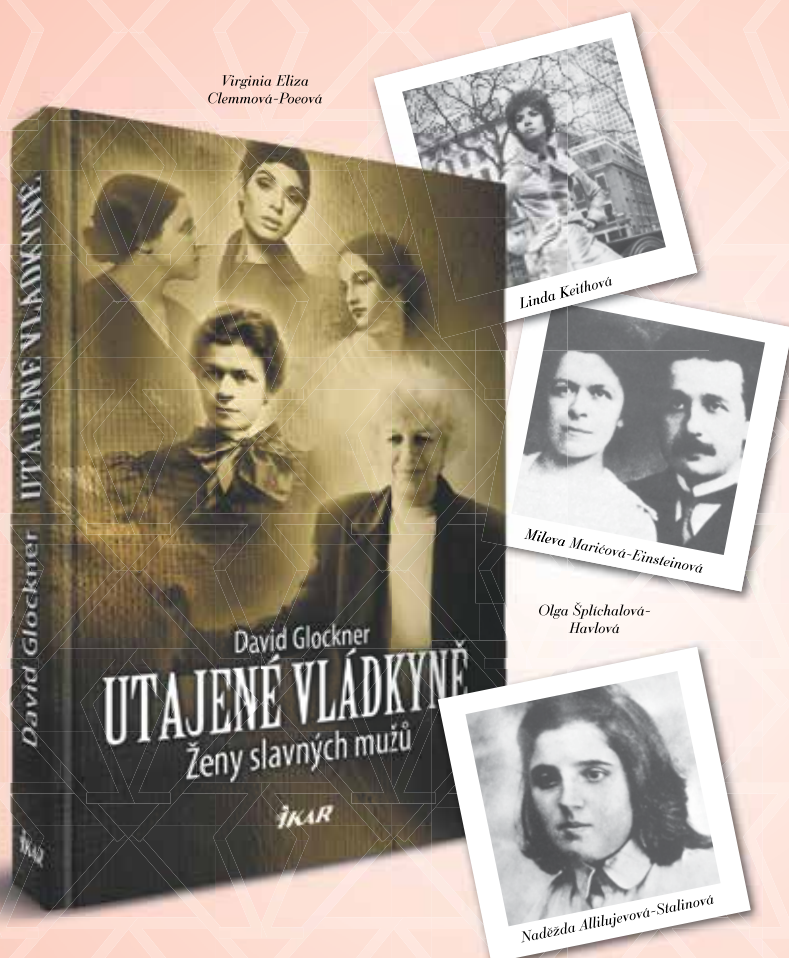

Foto Japan Times

PAPÍR Z KAMENE vyrábí japonská firma TBM, kterou vlastní Nobuhoši Jamasaki. Hlavní surovinou je vápenc, který je podle Jamasakiho prohlášení „téměř nevyčerpatelný“. Jde prý o odpověď na obavy z odlesňování a nedostatku vody v souvislosti s růstem poptávky po papíru, která se má do roku 2030 zdvojnásobit.

273574/28

INZERCE

ZA VELKÝM MUŽEM
SE SKRÝVÁ
JEŠTĚ VĚTŠÍ
ŽENA

Jak to bylo s podílem první manželky Alberta Einsteina na jeho objevech?
Podepsala se temná strana soužití s Václavem Havlem na Olžině smrti?
Proč spáchala žena Josefa Stalina sebevraždu?

Kniha *Utažené vládkyně* přináší pět strhujících příběhů žen, bez nichž by slavní muži nejspíš v životě neuspěli. Jsou to historie plné nejen zklamání, útěků, šilenství, krutosti a žárlivosti, ale také naděje a nezlomné víry. Najdete tu pikantní podrobnosti milostného trojúhelníku, jehož dvěma vrcholy byl Keith Richards a Jimi Hendrix, anebo v češtině zatím nepublikovaná fakta Edgara Allana Poea a jeho nedospělé sestřence.

Poláci se přou o reformu justice

■ Vláda podle kritiků narušuje zásady dělby moci v demokracii. Kabinet oponuje, že zkorumpované soudnictví dalekosáhlé změny potřebuje.

Karolína Flaszová

Polská opozice kritizuje změny v justici, které aktuálně zavádí vláda Práva a spravedlnosti (PiS). Kvůli strachu z ohrožení svobodné justice v zemi volá po zásahu mezinárodního společenství, organizuje také protesty. Podle odpůrců konzervativního kabinetu nové reformy ohrožují nezávislost justice a nabourávají dělbu moci.

„Polsko přestane být nejen liberální demokracií, ale demokracií vůbec,“ varovala opoziční strana Moderní (Nowoczesna). Dopisem se s žádostí

o dohled nad děním v Polsku obrátila na OSN, Evropskou unii a další organizace.

PiS od svého nástupu k moci na sklonku roku 2015 vyvolává nelibost části veřejnosti kroky, z nichž některé už na justici dopadly. Mezinárodní kritiku sklídila za změny ve fungování ústavního soudu. V sobotu senátoři odhlasovali další dva zákony přinášející více moci parlamentu a kabinetu na úkor soudní sféry. Jeden se zabývá obsazováním soudní rady, jež dohlíží na chod soudů a řeší etické otázky, druhý jmenováním šéfů soudů. Schválené novely ještě musí podepsat prezident Andrzej Duda. Vzhledem k jeho napojení na PiS se však nepředpokládá, že by kladl odpor.

Ve hře je navíc záměr týkající se nejvyššího soudu. Podle něj by všichni jeho členové, kteří by nezávisli výjimku ministra spravedlnosti, museli

skončit. Ministr by pak za odvolané soudce vybral náhradu. Návrh byl přitom předložen narychlo bez jakýchkoli debat v době letních dovolených, zřejmě proto, aby vzbudil co nejmenší rozruch.

Vládní partaj tvrdí, že reformy jsou nutné, jelikož justice je neefektivní, zkorumpovaná a slouží elitám. „Chceme ukončit korporativismus a vpustit do ní závan demokracie. Protože Polsko je demokracie založená na vládě práva,“ prohlásil šéf rezortu spravedlnosti Zbigniew Ziobro.

Ke změnám už se negativně vyjádřila například Rada Evropy a někteří členové Evropského parlamentu. Podle šefa lidovecké frakce v orgánu Manfreda Webera Varšava opouští evropské hodnoty. Evropská komise sklídila v uplynulých dnech kritiku za své mlčení. Podle některých zdrojů by se měla situace v Polsku zabývat ve středu.

Foto: tvn.warszawa.tvn24.pl

DEMONSTRACE. V neděli vyšly proti chystaným reformám tisíce Poláků do ulic, hlavně pak před Sejmem.

273142/10

INZERCE

CNC⁷

CZECH NEWS CENTER a. s., největší mediální dům s nejvyšším počtem čtenářů na českém trhu, hledá do svého týmu zkušeného kolegu/kolegyni na pozici:

INZERTNÍ PORADCE PRO SEGMENT IT

Náplň práce:

- › prodej tištěné inzerce do portfolia našich titulů
- › rozvíjení vztahů se zákazníky
- › plnění měsíčních prodejních cílů
- › rozšiřování portfolia aktivních klientů v daném segmentu
- › samostatné zvládnutí práce s inzertním systémem

Požadujeme:

- › zkušenosti s prodejem inzerce (reklamy) výhodou
- › výborné vyjednávací schopnosti a komunikační dovednosti
- › SŠ vzdělání
- › znalost MS Excel a PowerPoint
- › řidičský průkaz skupiny B

Nabízíme:

- › zázemí a profesní rozvoj ve vedoucí multimediální společnosti na trhu
- › motivačně nastavený systém finančního ohodnocení (fixní a provizní odměna)
- › zaměstnanecké benefity (stravenky, příspěvek na dopravu, vstupenkyna kulturní akce aj.)
- › práci v pracovním poměru
- › pracoviště v Praze 7 – Holešovicích

Pokud Vás tato pozice zaujala, pošlete nám Váš životopis na e-mail: personalni@cncenter.cz.

Krátce

Turci si připomněli rok od pokusu o svržení Erdogana

Tisíce lidí v Istanbulu vyrazily na pochod k Mostu mučedníků, který má připomenout první výročí nezdařeného puče proti režimu prezidenta Recepce Tayyipa Erdogana. Při puči bylo 250 lidí zabito a přes dva tisíce zraněno. V zemi platí výjimečný stav, vláda řídí zemi pomocí dekretů. Ze zaměstnání bylo propuštěno více než 150 tisíc státních zaměstnanců údajně podporujících pučisty. **Vice E15.cz**

Foto: tisk

Macron: Trump by se mohl vrátit ke klimatické dohodě

Francouzský prezident Emmanuel Macron vyjádřil naději, že šéf Bílého domu Donald Trump změní své rozhodnutí odstoupit od pařížské dohody o klimatu. „Americký prezident mi řekl, že se bude snažit v příštích měsících najít řešení,“ prohlásil Macron v rozhovoru s listem Le Journal du Dimanche.

V Hurghadě panují přísná bezpečnostní opatření

V egyptské Hurghadě byla po pátečním útoku zpřísněna bezpečnostní opatření. Policejní hlídky jsou kolem hotelů i na silnicích. Útočník nožem zabil dvě Němky a zranil čtyři ženy, mezi nimiž je jedna Češka. Podle zatím neověřených zpráv, o nichž informovala agentura DPA, udržoval prostřednictvím internetu kontakty s radikály z organizace Islámský stát. Podle prokuratury však stále není jasné, zda šlo o útok vyšinutého jedince, zločin či teroristický čin. K útoku se totiž dosud nikdo nepřihlásil. /čtk/

Tvář dne

„Vláda je stále víc přesvědčena, že součástí odchodu země z EU by mělo být přechodné období,

řekl v rozhovoru pro BBC britský ministr financí Philip Hammond

Foto Reuters

Komentář

Jana Havligerová

Metoda náhodného tipu

TOP 09 zveřejnila pražskou kandidátku do podzimních sněmovních voleb. Její heslo zní: „Jsou s námi jak konzervativci, monarchisté a KAN, tak liberální LES. Když jde do tuhého, jdeme na barikádu demokracie spolu.“ Na čele barikády bude stát lídr Karel Schwarzenberg a kolem něj se sešikují mimo jiné první místopředsedkyně Liberálně ekologické strany režisérka Olga Sommerová – šesté místo, bývalý novinář a živnostník Adam Komers z Klubu angažovaných nestraníků – devatenácté místo, či Petr Krátký, místopředseda Koruny české, který obsadil dvacátou osmou příčku kandidátského žebříčku. Předních sedm míst, s výjimkou Sommerové, obsadili členové TOP 09. V minulých parlamentních volbách se z metropole do dolní komory dostalo sedm topkařů.

Pražský tah TOP 09 ze všeho nejvíc připomíná památnou mobilizaci vyhlášenou ODS. Neuškodí připomenout si její text: „Mobilisace. Spo-

luobčané! Volám všechny, kteří chtějí žít svobodně! Volám všechny, kterým není lhostejný osud naší země! Volám všechny odpovědné ženy a muže! Rozhoduje se dnes! Zítřka bude pozdě! Volte ODS!“ Dodnes se vedou polemiky, proč vlastně taková deklarace před volbami v roce 1998 vznikla. Zažité mínění je, že byla namířena proti nastupující sociální demokracii. Lidé blízcí tehdejšímu předsedovi občanských demokratů Václavu Klausovi tvrdí, že to byl reklamní slogan, který měl rozhybat stoupence ODS, aby se

Pražský tah TOP 09 ze všeho nejvíc připomíná památnou mobilizaci vyhlášenou ODS v roce 1998.

zvedli a šli volit. Podobně se nepochybně budou rozcházet i interpretace nynějšího počínu TOP 09.

Výklad topky je jasný. Jde o obhajobu demokracie. Před kým je potřeba ji bránit, ani není nutné zdůrazňovat, chytrým stačí napovědět. Ti ostatní nejspíš stejně budou volit Babiše. Síly chytrých by se ovšem neměly tříšit, a tak je potřeba ukázat, že TOP 09 umí zaštitit i zájmy malých, v podstatě nevolitelných

stran. Jinak pro ně odevzdané hlasy spadnou pod stůl, a co hůř, po přepočtu jejich nemalá část připadne vítězi voleb. Je ovšem možné i jiné vysvětlení. Pražská organizace TOP 09 je rozhádaná, kvůli sporům s vedením strany se rozhodli znovu nekandidovat, případně byli odsunuti straníci, kteří si podle jejich mínění místa na kandidátce takzvané vyseďeli. Výsledkem je jistá personální nouze. Ještě podstatnější je, že po rozchodu se Starosty a Nezávislími topka nemůže počítat s tím, že dosáhne na solidní procenta na venkově, a slabší to tentokrát bude i ve větších městech. Její celostátní výsledek tak víc než kdy jindy záleží na tom, jak uspěje v Praze. Manévr, který vedení strany zvolilo, má logiku. Kde jinde oslovit liberální a mladé voliče než v hlavním městě?

Spojení, ke kterému se topka odhodlala, tak sice nepostrádá logiku, ale je bez záruky. Přesně řečeno, nesplňuje jednu ze základních podmínek, která obvykle k utváření podobných aliancí vede. Tohle řešení nedává dohromady jasnou většinu. Pražská kandidátka TOP 09 více připomíná variaci náhodné volby, kterou sázkářům nabízí loterijní společnost Sazka. Ta čísla na tiketu buď přinesou miliony, nebo taky ne. Na jackpot to ovšem nevypadá.

Glosa

Hazardní skutek utek

Taková sláva to byla. Ministerstvo financí se po nástupu Andreje Babiše s velkou vervou pustilo do nových zákonů o hazardu, jež měly mimo jiné narovnat situaci českých sázkových firem platících léta daně a těch zahraničních, které v Česku podnikají bez toho, že by kdy do státní kasy přispěly korunou.

Důvodem byla nejen kritika ze strany EU, která na nerovnoměrné postavení firem poukazovala, ale nejspíše i možnost Babiše si rýpnout do svého nenáviděného předchůdce na úřadě Miroslava Kalouska, který to nestihl. Navíc v tomto případě nemohl majitele Agrofertu a největšího agrárníka v zemi nikdo vinit, že by zákonem sledoval nějaký svůj prospěch.

Jenže skutek utek. Licenci dosud získala jediná zahraniční, a to ještě spíše malá firma, část velkých se stáhla úplně. Černý trh, na kterém lidé utratili několik desítek miliard korun ročně, se tak zřejmě nijak zvlášť nesnížil. Zákony se sice podařilo prosadit, to ano, ale jinak je výsledkem nula nula nic.

Dušan Kůtner

V rámci odvážné nové strategie hospodářské politiky se vláda rozhodla, že se bude méně soustředit na přerozdělování majetku a více na přerozdělování desetinných čárek.

Oligarchové ve funkcích jsou smrtí politiky

■ Jeho doménou je mezinárodní politika. O **Rusku** mluví jako o **největším nebezpečí pro Evropu**, ačkoli za něj Češi nejčastěji považují spíš **islámský fundamentalismus**. „Země přijala jednotky uprchlíků. Strach je výrazem hysterie, která nemůže nemít nějaké propagační manipulační kořeny,“ říká **historik Igor Lukeš**.

Jan Pavec

☞ Česko čekají parlamentní volby, po nichž se může stát premiérem Andrej Babiš. Ten o sobě i po třech letech stále tvrdí, že není politikem. Podobně jako Donald Trump. Co od takového člověka v nejdůležitější politické funkci můžeme očekávat?

Paralela s Trumpem zásadně pokulhává v tom, že Babiš je na politické scéně mnohem sofistikovanější hráč. Trump je totálně intuitivní člověk, skutečně neřízená střela.

Vsadím se, že ani lidé okolo něj nevědí, co bude tweetovat za 30 minut. V tom smyslu je rozdíl mezi Babišem a Trumpem zásadní.

Skutečně podobní jsou si v tom, že oba tvrdí, že jsou outsideri. S hrdostí deklarují svoje postavení, které nev-

chází organicky z let bojů v rámci konkrétní strany. Jsou to lidé, kteří rovnou dopadají, jakoby padákem, na vrchol politické hory. Mís- to aby se tam z údolí pracně probíjeli s pomocí jednoho dvou šerpů a sami si nesli své mačky a ruksak.

☞ Jenže americký politický systém staví vůči chování Donalda Trumpa určité mantinely. Je na to český systém dostatečně vyvinutý? Andrej Babiš je člověk, který je na české politické scéně úplně nový. Je tak pohádkově bohatý, že si může koupit i výsledek soudních rozhodnutí. Na Slovensku bývalí agenti tvrdili, že desítky dokumentů ukazovaly, že Babiš skutečně spolupracoval s StB. Soud ale rozhodl jinak, že dokumenty neplatí, že je lze ignorovat, a tím pádem se na Babiše nevztahuje lustrační zákon. Když někdo dokáže obejít takovou věc, jako je naprosto evidentní zákon, je pro něj všechno možné a zároveň nemožné. Záleží jen na tom, jak se k tomu postaví.

☞ Co se tedy může stát? Podle indicií, které dosud máme, se zdá, že Andrej Babiš je typem takového člověka, o němž jsem mluvil. Tak by se česká politika dostala do situace, kdy by rozhodující exekutivní moc byla v rukou někoho, kdo ji získal ne proto, že má svůj politický, etický či morální plán pro postavení

českého národa v dějinách. Ale proto, že to, co dělá, dělá, aby si ubránil svůj majetek. A to je samozřejmě absolutní smrt politiky. To si můžete přecíst u Platóna nebo ještě lépe u Aristotela, který píše o propasti, která lidstvo očekává, když spadne do oligarchismu.

V podstatě se dostáváme do ruské situace, kde si politickou moc rozdělilo něco kolem 115 lidí v Kremle okolo Vladimira Putina. Jsou tak pohádkově bohatí, že mají nejen obrovské sumy peněz, ale peníze dokázali přeměnit i v politickou moc. Nedělají to proto, že by je politika bavila, nebo že by měli nějaký ideál o tom, jak by se Rusko mělo vyvíjet. Vědí, že pokud nebudou mít politickou moc, tak si peníze neubrání.

☞ Bude to znamenat oslabení demokracie? To znamená konec demokracie.

☞ Takže český politický systém nemá kapacitu, aby se tomu ubránil? Určitě ne. Vždyť vidíme už dnes konkrétní situaci, kdy na Hradě máme člověka, je- hož obrovský, milionový dluh zaplatila cizí naftařská společnost. Amerického generála Michaela Flynna, Trumpova poradce pro národní bezpečnost, vyhodili na dlažbu, protože mu televize RT (dříve Russia Today – pozn. red.) zaplatila 45 tisíc dolarů, což je směšná suma, v porovnání s pánem, který sedí vedle prezidenta Zemana. Má kanceléře, který nedostal bezpečnostní prověrku. A co? Národ to nezajímá. Politický systém se s tím neumí vypořádat, protože tenhle buldozer řekne, že na tom nezáleží, tak na tom nezáleží. Pravidla neplatí, zákony lze ignorovat.

☞ Vývoj české politické scény v posledních letech je tedy pro vás zklamáním? Necítím se oprávněn to komentovat detailněji, protože tu nežiji. Jenom říkám úplně všeobecně, že nechápu, co se

Paralela s Trumpem zásadně pokulhává v tom, že Babiš je na politické scéně mnohem sofistikovanější hráč. Trump je totálně intuitivní člověk, skutečně neřízená střela.

stalo s českou politickou kulturou. Co se stalo s úřadem prezidenta, se vztahem mezi ním a ministerským předsedou a už vůbec nechápu, jak česká politická elita posunuje Českou republiku stále blíže do magnetického pole Moskvy. Nedělá to někde uprostřed noci, ale skutečně reprezentuje část národa, která tyhle myšlenky má. Když něco publikuji nebo dám někomu rozhovor, tak dostanu nekonečný počet nenávisných e-mailů. Ty nepišou stroje, nepišou je nějací profesionálové z Moskvy. To píšou Češi, o jejichž existenci jsem neměl tušení, když jsem tu žil.

ES V Americe žijete od poloviny sedmdesátých let. I tam ale v posledních dvou letech roste počet takzvaných hate groups i krajně pravicových skupin. Spojuje se to s prezidentskou kampaní Donalda Trumpa. Co to může do budoucna přinést?

Tyhle skupiny umožnily růst Donalda Trumpa. Dokázaly se více stmelit v okamžiku, kdy vznikl internet. Nemuseli svou tvář ukazovat na nějakých schůzích, ale mohli si v anonymitě nočního pokoje vyměňovat názory na Afroameričany, Židy, Poláky, katolíky nebo prostě všechny, které vesele nenávidí. Potom přišel Trump a začal mluvit jako tihle lidé. Viděli, že nejsou sami, nejsou úplní vyvrhelové společnosti. Samozřejmě se k němu upnuli jako k člověku, který bude legitimizovat jejich špinavé myšlenky, jejich jazyk a jejich hodnoty. Předpokládám ale, že po jeho zvolení bude jejich počet klesat.

ES Na základě čeho?

Jeho prezidentství je dosud tak katastrofální, že si dneska v podstatě téměř nikdo nemůže položit ruku na srdce a říct: „Jsem opravdu hrdý, že jsem dal hlas tomuto člověku.“

ES Podobné skupiny touží po návratu starších společenských a ekonomických pořádků. Co se stane, až pochopí, že tahle nostalgie nemůže být naplněna? Nepovažují je za racionální, tak si netroufnu předvídat, jak budou reagovat. Trump jim teď dal novou sílu. Legitimizoval ty, kteří naprosto správně cítí, že jim ekonomicky ujel vlak. Ten se řítí do 21.

století a oni se zkušenostmi, které zdědili od rodičů a prarodičů, v něm pro sebe nenacházejí místo. Bydlím v Bostonu, kde byly velké firmy, třeba Polaroid. Původní společnost samozřejmě už dávno neexistuje, žádný fotoaparát není rychlý jako digitální. Manželka je z rybářského městečka Marblehead, každý třetí chlap byl rybář. Dneska je tam jeden, který to dělá z nostalgie, jinak je to obchodník s nemovitostmi.

Veliké nákladáky bez řidičů budou za méně než deset let. Co se s těmi lidmi stane? Jedna odborová organizace řidičů trvá na tom, aby se v tomto směru zastavil výzkum. Představa, že technologie nebo pokrok ničí pracovní příležitosti, dala vznik hnutí, které se na počátku 19. století nazývalo luddité nebo rozbíječi strojů. A po několika letech těmto lidem došlo, že technologie sice zničí některé pracovní příležitosti, ale zároveň zase vytvářejí nové. A ty nové pracovní příležitosti jsou čistší, zdravější a lépe placené. Ale člověk musí mít schopnost se na ně nějakým způsobem přeskolit. A to je čím dál tím těžší.

ES Nezbyvá jim tedy než novou realitu prostě přijmout?

Budou muset pochopit, že to není konspirace, kterou někdo udělal za jejich zády. Že to je přirozený ekonomický, politický a historický vývoj a že je třeba se přizpůsobit.

ES Vraťme se zpátky k Trumpovi. Ustojí americké

!! Nechápu, co se stalo s českou politickou kulturou, a už vůbec nechápu, jak politická elita posunuje zemi stále blíže do magnetického pole Moskvy.

ký politický systém jeho vládnutí?

To vidíte na jeho pokusech zakázat do USA příchod osobám ze států s muslimskou většinou. Soudy mu tato absurdní nařízení vyhodily okem jako nelegální, neústavní a neplatná. To je obrovská věc, protože právě v úzké oblasti imigrace je prezident téměř diktátor. Má monopol na zahraniční politiku, ale když chce peníze, aby tu zahraniční politiku vykonával, musí do Kongresu. Moc bych se divil, kdyby pilíře republikánské strany jako senátor John McCain nebo senátor Lindsey Graham hned psali velké šeky na tyhle nápady.

ES Evropu teď ve vztahu k Trumpovi nejvíce pálí jeho negativní vztah k NATO. Nemůže být tlak na větší výdaje na obranu pro Evropu z dlouhodobého pohledu pozitivní? Že se vojensky postaví na vlastní nohy?

Když Trump řekl, že Evropané musejí vzít větší míru

zodpovědnosti za vlastní obranu, měl naprostou pravdu. Víme od samého počátku, že Amerika platí za NATO disproportčně. Je tu ovšem i druhá možnost: Severoatlantická aliance je z hlediska Moskvy zásadní nepřítel. Ta hledá jakýkoli nástroj, aby NATO rozměnila nebo způsobila jeho úplné zničení. Lidé tvrdící, že aliance není potřeba, vůbec nevědí, o čem mluví, nebo záměrně posunují vpřed agendu Kremlu.

ES Jaký je tedy vztah Trumpovy administrativy a Kremlu?

Je to taková horská dráha. Nejdřív se zdá, že cíl je na dosah, a pak se vzdaluje do neviditelna. Kreml si skutečně přál jeho zvolení. Rusové poradci pro národní bezpečnost generálu Michaele Flynnovi věřili a systematicky si ho kupovali. Jenom tím, že jel do Ruska na pár dní či hodin, vydělal desítky tisíc dolarů. Pozice poradce pro národní bezpečnost je přítomnou osou mezi politickou mocí Bílého domu, zpravodajskými službami a Pentagonem. A najednou ten americký politický systém generála Flynny vyplivl.

ES Se současnou Trumpovou administrativou tedy nebezpečí pro Evropu ze strany Ruska poroste? Samozřejmě, protože je naprosto nepředvídatelná. Z toho vyplývá mnohem větší nejistota. Jednotliví členové začínají hledat různé uličky sami pro sebe a dříve nepochybná jednota se začí-

ná rozměňovat. Hráči jako prezident Zeman a podobní se domnívají, že budoucnost České republiky bude nejlépe zajištěná v nějakém postavení mostu mezi Moskvou a... čím? Pekingem snad? Z Prahy se má stát centrum pro čínskou hospodářskou expanzi do Evropy.

ES To ale není úplně nová myšlenka mostu mezi civilizacemi...

Ta dopadne tak, jak dopadnout musí. Mosty jsou postaveny proto, aby po nich lidi chodili. Mosty nejsou pro okrasu.

Igor Lukeš (67)

Vyrůstal na pražské Letné, studoval anglistiku a filozofii na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy. Ve druhé polovině sedmdesátých let emigroval do Spojených států, v New Yorku se nejdříve živil jako taxikář, poté se vrátil k akademické dráze, dnes vyučuje na Boston University. Ve své práci se zaměřuje na meziválečné a poválečné období, ze současných témat pak na vývoj v Rusku a střední a východní Evropě. Je také honorárním generálním konzulem České republiky v Bostonu. V Praze vystoupil na akci Knihovny Václava Havla v rámci festivalu Americké jaro.

Směšný portrét neonacismu

■ Vít Klusák natočil stylizovaný portrét českého neonacisty, který však více vypovídá o něm jako filmaři než o domácí ultrapravicové scéně.

Iva Přivřelová

Své politické názory neskrývá Vít Klusák ani v projevech, ani ve filmech. Na premiéře novinky Svět podle Daliborka na festivalu v Karlových Varech snímek označil za reakci na nesmysly jako prezidentská prohlášení kolem koncentračního tábora v Letech. Ve filmu samotném se pak pokusil vykreslit českého neonacistu jako hloupého Honzu s ještě hloupějšími názory.

Sám Daliborek se poté začal ohrazovat, že ve filmu

MAMINČIN KLUK. Daliborek stále žije se svou matkou Věrou a nedokáže svůj život změnit.

předváděl to, co po něm režisér chtěl. Klusák zase tvrdí, že jeho stylizované obrazy reprodukovaly to, čeho byl v prostějovské domácnosti dominantní matky a jejího syna svědkem. Nad mírou manipulace a editace informací se dá u Klusákových děl debatovat podobně vášnivě jako u Michaela Moorea.

V případě Daliborka ovšem nejistota ohledně formy ustupuje pochybám nad obsahem.

Klusák si totiž do svého portrétu vybral dost netypickou ukázkou neonacisty, velké nesamostatné dítě, které z každé akce nakonec vycouvá a jehož zvrácené teze vyvolávají víc smíchu než mrazení. Mnohem nebezpečnější se

jeví vedlejší, málo probádaná postava přítele Daliborkovy matky, případně obě ženy v Daliborkově životě.

Hlavní hrdina vypadá jako zdánlivě neškodný exot, jemuž se autor většinu filmu vysmívá, aby ho pak v epilogu z Osvětlení konfrontoval s jednou z přeživších a pak do filmu rozhořčeně sám vstoupil jako morální autorita. Daliborkovy názory na holokaust a Hitlera tu ovšem snadno mohou působit víc absurdně než mrazivě.

Režisér o české neonacistické scéně nic podstatného neříká, spíš ji zkresluje jako směšnost, jež může přitahovat jen blbce. Nezkoumá do hloubky její společenský kontext.

Celý film se točí v kruhu, staví vedle sebe absurdní situace, které po dvaceti minutách už neukážou nic nového.

O to víc zarazí, že na filmu jako konzultant podle titulků spolupracoval Joshua Oppenheimer. Ten ve svých dokumentech nominovaných na Oscara zkoumal na první pohled nepochopitelné a okamžitě odsouzeníhodné pachatele masového vraždění odpůrců indonéskeho režimu šedesátých let jako lidské bytosti, s nimiž máme každý něco společného. Klusák volí opačnou metodu. Jeho film působí jako samolibá hra na pravdu, kontroverzní ne ani tak svým tématem jako jeho povrchním uchopením.

Autorka je spolupracovnicí redakce

Svět podle Daliborka

(dokument, ČR, 105 minut)

Režie: Vít Klusák

Vystupují: Daliborek, Věra, Vladimír

Hodnocení: 30 %

273381/127

INZERCE

Vše, co musíte vědět o energetice

E15
PREMIUM

PRÁVĚ
V PRODEJI

Zakoupíte ve všech prodejnách Geco a Relay.

OBJEDNÁVEJTE
I PŘES
SMS!

POŠLETE SMS NA ČÍSLO 902 11 VE TVARU:
ENERGETIKA JMÉNO PŘÍJMENÍ ADRESA MĚSTO

Cena každé přijaté SMS je 99 Kč vč. DPH (zahrnuje poštovné i balné). Provozuje CN INVEST, a. s., infolinka 296 363 199 ve všední dny 8–16 hod., mobil@cninvest.cz, www.platmobilem.cz.

DAN EPHRON: ZABITÍ KRÁLE – VRAŽDA JICCHAKA RABINA

Dva roky příprav a sledování

■ Vražda izraelského premiéra Jicchaka Rabina v roce 1995 ohromila nejen Blízký východ, ale i celý svět. Tak blízko příměří totiž do té doby Izrael a Palestina neměly.

Začátkem roku 2012 jsem při jednom takovém tom šile-ném klikání na různá videa na YouTube, které člověka dokáže připravit o celé odpoledne, padl na starý záznam, kde izraelští vyšetřovatelé vyslyší Jigala Amira, mladíka, který zavraždil premiéra Jicchaka Rabina.

Byl jsem tehdy hlavním dopisovatelem časopisu Newsweek v Izraeli a hledal jsem témata, o kterých bych mohl informovat čtenáře – nové způsoby, jak porozumět zemi, o níž jsem psal nepřetržitě přes dvacet let.

Ten videozáznam z noci, kdy v roce 1995 došlo ke střelbě, mě upoutal. Vražda byla jednou z nejdramatičtějších událostí v dějinách Izraele, ale v letech po soudním procesu Amir v podstatě zmizel veřejnosti z očí. Vedení věznic zakázalo novinářům, aby s ním dělali rozhovory.

Ten krátký videozáznam, který se o jednom z výročí vraždy objevil v izraelských médiích, zřejmě pocházel z nějaké napevno umístěné kamery. Napadlo mě, že se jich může najít víc a někde v Izraeli musejí existovat celé hodiny nahrávek z výslechů.

Nakonec jsem tyto záznamy vypátral a pak dlouhé výslechy Amira na pokračování zhlédl. Byly pozoruhodné i podle měřítek případů vražd a politických atentátů.

Jigal Amir zastřelil Rabina na parkovišti v Tel Avivu večer čtvrtého listopadu 1995. Jeho čin šokoval celou zemi a způsobil jí hluboký zármutek. Pro Izraelce bylo obzvlášť strašné, že nejvyš-

Foto profilmedia.cz

šího politika židovského státu zabil Žid. Na policejní centrále v Tel Avivu to však tehdy v noci a následujících týdnech vypadalo, jako by všechno to pozdvižení – ten ořes, který způsobil – k Amirovi vůbec nedoléhalo.

Většinou seděl opřený, s nakloněnou hlavou, a líčil, jak Rabina dále než dva roky sledoval. Liboval si při tom v detailech. Vysvětloval náboženské doktríny, které ho motivovaly, a fanatismus, kvůli němuž nemohl snést Rabinovy kroky vedoucí k míru s Palestinci.

V jednom okamžiku požádal o něco k pití, aby mohl připít na premiérovu smrt.

K vraždě došlo v okamžiku, který byl pro Izrael zásadní. Rabinovo diplomatické úsilí přineslo dvě dohody s Palestinci a dalo do pohybu sílu, která vyvolala dojem, že konečná mírová smlouva je téměř nevyhnutelná, třebaže je nelehká a komplikovaná.

Způsobilo však i násilnou reakci jak Palestinců, tak

Izraelců, kteří se stavěli proti vzájemnému usmíření. Nebylo výjimkou, že reportéři v Izraeli psali v jednom týdnu o slavnostním podpisu mírové dohody a v následujícím o střelbě či pumovém útoku.

I vražda Jicchaka Rabina byla názorným příkladem ohromujících zvratů – Amir ho zastřelil po masovém mírovém shromáždění, jednom z nejpočetnějších v dějinách Izraele. Zúčastnil jsem se ho i já a psal jsem také o soudním procesu s vrahem.

I když to tehdy ještě nebylo zřejmé, Amir spustil řetězovou reakci, která vedla k tomu, že moc v Izraeli převzali od pragmatiků ideologové. Ještě o dvacet let později je proto tolik žádoucí mír jen prchavou představou.

...
Kniha Zabití krále líčí dopodrobna vraždu a předcházející dva roky, které k ní vedly. Je to příběh studenta práv po dvacítce, chytrého a přehnaně radikálního, jenž zvolil cestu s cílem změnit běh dějin – a podařilo se mu to.

V širším smyslu je kniha i o Izraeli v jedinečném okamžiku jeho existence, kdy se zdálo, že končí izolace a nepřátelství, které řadu

desetiletí vymezovaly jeho postavení v regionu – ale jen dočasně. Optikou této vraždy si lze i dnes udělat o Izraeli slušnou představu.

Když jsem ke knize shromažďoval materiál, znovu a znovu se mi vracela iluzorní historická otázka: byl by Rabin úspěšný? Není pochyb, že čelil obrovským překážkám – nejen obstrukcím na obou stranách, ale i problematickému partnerovi, jakým byl Jásir Arafat, slabnoucí popularitě na domácí půdě i vlastním pochybnostem o ústupcích, které mír od Izraele vyžadoval.

Všechny tyto faktory je však třeba posuzovat ve světové situaci, která byla v roce 1995 pro dohodu o míru příznivá. Odpůrci kompromisů na obou stranách neměli ani zdaleka takovou moc a vliv jako dnes.

Celý proces ještě nebyl tolik poskvřen neutuchajícími vlnami násilí a rozšiřováním izraelských osad. A vztah mezi Rabinem a Arafatem – těmi, kdo ve své generaci přijímali rozhodnutí – se vyvinul natolik, že dokázali spolupracovat.

Ze všech těchto důvodů měl Rabin pravděpodobně větší šanci dosáhnout trva-

lého usmíření mezi Izraelci a Palestinci než kterýkoli jiný politik před ním i po něm. K nepříjemným důsledkům vraždy patří i to, že se nikdy nedozvíme, jak daleko by došel.

O knize

Vážení čtenáři, v průběhu prázdninových měsíců vám nabídneme úryvky z několika knih. Každý týden se jeden titul představí **pěti ukázkami**.

Tento týden představujeme oceňovanou knihu novináře Dana Ephrona **Zabití krále** vydanou pod značkou Universum.

Jigal Amir
zavraždil Jicchaka
Rabina v roce

1995.

Po uvěznění ale zmizel
veřejnosti z očí a vedení
věznic zakázalo
i rozhovory
s ním.

Fotoreportáž

KOVÁŘSKÉ UMĚNÍ.

V prostorách buchlovského hradu na Uherskohradištsku se o víkend sešly desítky kovářů, nožířů, měditepců a platněřů, aby zde v rámci mezinárodního sympozia předváděli své umění. Součástí akce, která se na zdejší hradě konala již po jedenácté, byly kromě výroby uměleckých děl z kovu i ukázky klasické práce podkováře, experimentální tavba místní rudy i soutěže pro diváky.

